

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๕๕

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคนิคมมหาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคนิคมมหาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคนิคมมหาชนไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ พรรคนิคมมหาชนจึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคที่จัดตั้งขึ้นเกินเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่พรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่า พรรคนิคมมหาชนไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิคมมหาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคนิคมมหาชน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคนิคมมหาชนส่งคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า พรรคนิคมมหาชนเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพรรค การจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพรรค ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจการทางการเมืองดังกล่าว พรรคนิคมมหาชนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคจัดหาเอง มิใช่เงินสนับสนุนจากกองทุน

เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพรรคนิติมหาชนมิได้รับหนังสือเตือนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว ดังนั้น การที่พรรคนิติมหาชนจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มีได้เจตนาและจงใจแต่ประการใด ควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พรรคมีโอกาสรับใช้ประเทศชาติและสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคนิติมหาชนแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคนิติมหาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำโต้แย้งของพรรคนิติมหาชน รับฟังไม่ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มิได้กำหนดให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหน้าที่เตือนหัวหน้าพรรคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว อีกทั้ง บทบัญญัติมาตรา ๓๕ เป็นบทบังคับที่ให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ แม้ว่า การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคนิติมหาชนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคจัดหาเอง มิได้ใช้จ่ายจากเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองก็ตาม ดังนั้น การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้สั่งยุบพรรคนิติมหาชน เนื่องจากพรรคนิติมหาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ปรากฏว่า

เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว พรรคนิติมหานรรับว่า ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคนิติมหานรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคนิติมหานร

นายพัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ